

Analýza: 25. Co je špatného na ‚vytržení‘?

Jedna z největších lží udržovaných v moderním americkém křesťanství je o konci časů.



Analýza



Left Behind: Zachrání Bůh Nicolase Cage

Co je špatného na ‚vytržení‘?

Jedna z největších lží udržovaných v moderním americkém křesťanství je o konci časů. Pouhým věnováním pozornosti populární kultuře a konverzaci byste předpokládali, že teologie „vytržení“ je nejpřijímanějším – a možná jediným – způsobem, jak přemýšlet o konci časů. Tento odhad by však byl chybný.

Premileniální dispenzacionalismus, přesný název pro teologii „vytržení“, vždy byl a zůstává mezi globálními křesťany menšinovým názorem. A i když byla poprvé hájena v Anglii, tato teologie

zapustila kořeny hlavně v Americe.

Navíc ani raní církevní vůdci, ani většina křesťanských vůdců v celé historii nevěděli o premileniálním dispenzacionalismu, protože je vynálezem poloviny 19. století.

Jak tedy okrajová teologická myšlenka získala takovou důležitost, že dominuje diskusi o konci časů v celé Americe? Odpověď je jedním slovem *marketing*.

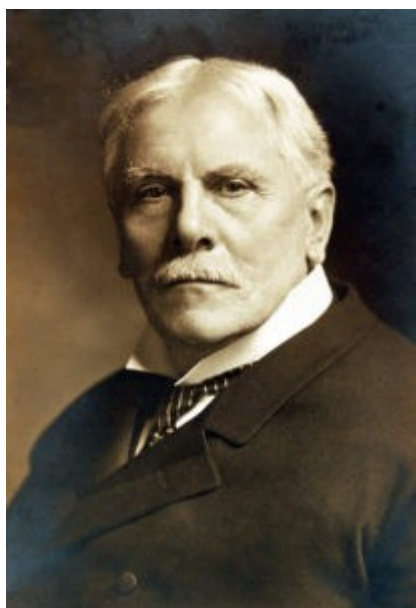
Z Anglie do Ameriky



John Nelson Darby

John Nelson Darby byl anglikánský kazatel v Anglii, narozený v roce 1800. Stal se zakladatelem *Plymouth Brethren* a je osobou, které se připisují první plně formulované myšlenky nyní známé jako dispenzacionalismus a vytržení před soužením. (Více o tom, co to znamená za chvíli.)

Přibližně od roku 1831 až do své smrti v roce 1882 Darby psal a přednášel o svých názorech, které byly anglikánskou církví odmítnuty, ale zakořenily v určitých dalších segmentech, zejména v částech presbyteriánského hnutí a nakonec mezi baptisty.



C. I. Scofield

Darby zase ovlivnil amerického právníka, který se stal kazatelem, Cyruse Ingersona Scofielda, který před konverzí ke křesťanství někde na konci 19. století vedl docela zajímavý a bouřlivý život.

V roce 1883 byl Scofield, tehdy 40letý, ordinován jako kongregační kazatel a poslán do Dallasu, aby vedl malý misijní sbor s názvem First Congregational Church.

Zajímavá poznámka na okraj: Ten sbor, později na jeho památku přejmenován na Scofield Memorial Church, nyní existuje v docházkové vzdálenosti od mého domova v Dallasu. Nicméně jsem se dostal pod vliv Scofielda dlouho předtím, než jsem se přestěhoval do Dallasu.

Scofieldova referenční Bible

Vyrůstal jsem v konzervativním jižním baptistickém sboru v centrální Oklahomě a jako teenager jsem dostal vlastní výtisk Scofieldovy referenční Bible. Byla to standardní verze Bible se zlatým standardem, kterou měli používat věrní křesťané na mé dráze, a to nejen kvůli její premileniální dispenzacionalistické teologii, ale také kvůli jejímu chytrému začlenění průběžné řady poznámek do celého textu.

Tato kniha je Bible a komentář zabalené v jednom produktu, jako by byly stejné hodnoty.



Stránka ze Scofieldovy referenční Bible, která zobrazuje Scofieldovy poznámky ve spodní části.

A skutečně, bylo to zaslíbení a problém.

Scofieldova referenční Bible, která byla poprvé vydána v roce 1909, sloučila premileniální dispenzacionalistickou teologii s verzí Bible King James tak hladce, že vnímaví teenageři jako já předpokládali, že obě části jsou „autorizované“.

Zatímco katolíci a většina hlavních křesťanských denominací nebyli vtaženi na Scofieldovu oběžnou dráhu, mnoho baptistů a vznikající skupina nenedenominálních sborů ano.

Další osobou ovlivněnou Scofieldem byl americký evangelista Billy Graham. Ve skutečnosti existuje přímá linka spojení od Grahama ke knihám a filmům o vytržení „Left Behind“.

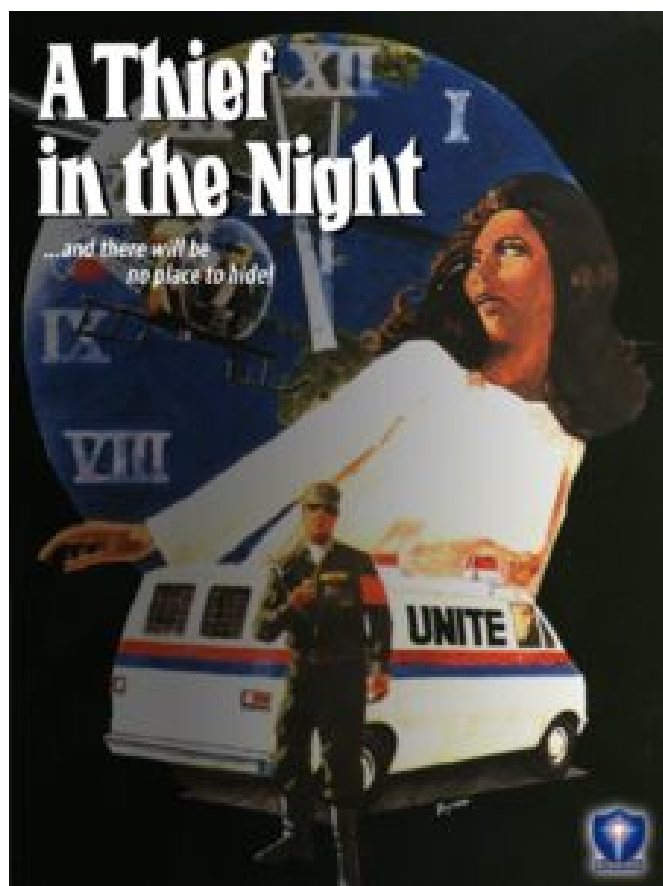
„Zloděj v noci“

V 70. letech 20. století, kdy jsme měli k dispozici jen tři nebo čtyři televizní kanály a na film jste museli jít do kina, bylo populární, že se náboženské filmy šířily ve sborech, kde se lidé scházeli v modlitebnách nebo ve společenských sálech sledovat filmy na přenosných obrazovkách.

Billy Graham Evangelistic Association měla celou divizi věnovanou produkci a distribuci těchto filmů. A jedním z jejich nejoblíbenějších byl film s názvem „Zloděj v noci“ („A Thief in the Night“).

Pamatuji si, že jsem jako mladý teenager sledoval tento film ve sboru a poté jsem měl noční můry vyvolané strachem, že budu zanechán ve vytržení.

Strašidelné téma filmu se také stalo populárním ve sborech a na dřívějších křesťanských rozhlasových stanicích: „*Přál bych si, abychom byli všichni připraveni,*“ od Larryho Normana.



Zde je stručné shrnutí zápletky filmu:

Patty Myersová se považuje za křesťanku, protože chodí do sboru. Brzy se však dozvídáme, že ani ona, ani pastor jejího sboru nejsou pravými věřícími, protože zůstali pozadu při vytržení.

Patty se jednoho rána probudí a zjistí, že její manžel zmizel – spolu s miliony dalších po celém světě. Poté zažije klasickou dispenzacionalistickou interpretaci knihy Zjevení, když Organizace spojených národů ustanoví globální vládu, která vyžaduje, aby všichni přívrženci obdrželi znamení – Znamení šelmy – nebo byli zatčeni.

V případě, že to ještě není zřejmé, můžete vidět, jak tento film, vydaný před 50 lety, zahrává několik

evangelikálních křesťanských kulturních stereotypů o evangelizaci, kultuře a politice.

Dokonce ani pastor Pattyina sboru není skutečným věřícím, takže by si každý měl dávat pozor na jistotu svého spasení. To je poselství, které jsem slyšel, a proto jsem byl dvakrát pokřtěn — jednou jako 9letý a jednou jako 15letý. Jako teenager jsem nabył přesvědčení, že ve věku 9 let jsem nebył skutečně spasen a potřeboval jsem to změnit.

Všimněte si ale také role, kterou v tomto filmu hraje Organizace spojených národů, když se stává zlým agentem antikrista. Pochopte, že v 70. letech 20. století byla víra, že Organizace spojených národů byla součástí protikřesťanského a antidemokratického spiknutí, skutečně okrajovou vírou. A přesto je zde tomuto spiknutí přidělena hlavní role ve filmu Billyho Grahama. Odtud vede přímá linka ke zpěvům „America First“ v naší době.

Premileniální dispenzacionalismus zasáhne velkou dobu

Abychom to zrekapitulovali, nyní jsme přešli od Johna Nelsona Darbyho v polovině 19. století přes C. I. Scofielda na konci 19. století až po Billyho Grahama v polovině 20. století – na cestě jsou další body, které jsem pro stručnost vynechal – a to připravuje půdu pro akceleraci premileniálního dispenzacionalismu do velké ligy.



Tim LaHaye a Jerry Jenkins

Film „A Thief in the Night“ inspiroval evangelistu Tima LaHaye a spisovatele Jerryho Jenkinse k adaptaci tohoto teologického pohledu do formátu populárního románu. V roce 1995 tak vydali první ze série knih „Left Behind“.

To byl teologický ekvivalent umístění výbušného zařízení na raketu – což značně rozšířilo dosah a vliv jinak stále menšinového a biblicky podezřelého názoru.

Romány – celkem 16 – upoutaly pozornost čtenářů a dostaly se na seznamy bestsellerů. Prodal se více než 65 milionů výtisků.

LaHaye a Jenkins udělali to, že vzali složitý teologický systém a sepsali ho do série akčních thrillerů, jako by to byla obecně přijímaná moudrost přímo od Boha. Tímto způsobem autoři vyzbrojili svou

obskurní teologii tím, že z ní udělali zápletku v sérii rychlých a snadno čitelných románů.

Jerry Falwell chválil první knihu ze série: „Pokud jde o její dopad na křesťanství, je pravděpodobně větší než kterákoli jiná kniha v moderní době, mimo Bibli.“

Kritici nebyli tak laskaví a zesměšňovali jak senzacechtivou teologii, tak psaní pulp-fiction. Ale opět se knihy prodaly v milionech výtisků.

A pak přišly filmy, celkem čtyři, které dále popularizovaly tuto teologii a učinily ji mainstreamovou.

Abychom to shrnuli, „Left Behind“ udělal pro premileniální dispenzacionalismus to, co pěvecký sbor Mormon Tabernacle Choir udělal pro mormonismus. Dalo to veřejnou tvář jinak nejasnému a menšinovému teologickému názoru a zdálo se, že je stejně normální jako mainstreamové křesťanství.

Co je špatného na vytržení?

A nyní si někteří z vás kladou otázku, co je tak špatného na premileniálním dispenzacionalismu a sérii „Left Behind“. Proč jsem právě vynaložil více než 1000 slov, abych uvedl historii tohoto pohledu?

Krátká odpověď je, že premileniální dispenzacionalismus je sám o sobě lží. Je to mučivě špatné čtení biblického textu, které se odvolává na strach, rasismus a žonglování se slovy jako náhražky za zápas s těžkými otázkami Písma. Je to systém, který nabízí příliš snadné odpovědi na složité životní otázky a který si libuje v tom, že se zdá, že má tajný dekodérový prsten, který nikdo jiný nemá.

„Je to mučivě špatné čtení biblického textu, které se odvolává na strach, rasismus a žonglování se slovy jako náhražky za zápas s těžkými otázkami Písma.“

Dispenzacionalismus – stejně jako kalvinismus, jehož je odnoží – předstírá, že má všechny odpovědi a jediné správné odpovědi na některé z nejtěžších životních otázek.

Jeho přívrženci si nevšímají, že jiní zbožní křesťané chápou Bibli a prorocství o konci časů jinak. A dělají obrovské doktrinární skoky od slov a myšlenek, které se nikde v biblickém textu nevyskytují – hlavním z nich je slovo „vytržení“.

Ano, chápu, že ne všechny biblické nauky jsou v Bibli vyloženy jmenovitě – nauka o Trojici je hlavním příkladem klíčového učení, které je odvozeno z Písma, ale nikde v Písmu není jmenovitě identifikována. Řekl bych však, že součásti nauky o Trojici jsou v Písmu mnohem viditelněji přítomné než myšlenky dispenzacionalismu.

Porozumění výzvam Zjevení

Za prvé, pochopme, že Zjevení je mezi biblickými knihami jedinečné díky svému stylu. Je to jediná kniha v Bibli napsaná apokalyptickým stylem. Toto byl styl psaní populární mezi židovskými čtenáři mezi lety 200 př.nl a 100 nl.

Apokalyptická literatura se nemá číst doslovně. A to je dominantní selhání premilenialismu, vnucující doslovné čtení básnického textu. Je to jako číst tabulku a snažit se ji pochopit jako román. To není jeho účelem.

„Je to jako číst tabulku a snažit se ji pochopit jako román.“

Dále, premilenialisté chtějí vidět symbolismus za některými částmi Zjevení, ale ne za jinými; například čtou živé obrazy, jako jsou zvířata a draci, jako symbolické, ale trvají na tom, že čísla jako sedm a 1000 je třeba chápat doslova.

Mezi věcmi, které argumentují proti doslovnému výkladu Zjevení – a nabízejí jasné vodítko, že je apokalyptický – je opakované použití čísla sedm. Je tam sedm sborů, sedm pečeti, sedm misek, sedm trubek.

To není náhoda. Sedmička je číslo, které v apokalyptickém psaní vyjadřuje úplnost. Je to kód více než doslovné číslo. Podobně násobky 12 vyjadřují jiný význam a odkazy na 1000 let s největší pravděpodobností symbolizují dlouhou dobu více než přesný počet let.

Nejdůležitější je, že si musíme pamatovat, že Zjevení bylo napsáno konkrétní skupině lidí v konkrétní čas z konkrétního důvodu. Dobrý biblický výklad vyžaduje, abychom nejprve porozuměli tomuto kontextu, než se pokusíme přenést učení do moderní doby.

Účel knihy Zjevení

Pokud věříte humbuku „Left Behind“, mysleli byste si, že kniha Zjevení byla napsána proto, aby nám novodobým křesťanům poskytla plán konce časů, něco jako Nicholas Cage skládající kousky dohromady v „Americkém pokladu“.

Přesto, viděno ve správném kontextu, můžeme pochopit primární účel knihy Zjevení jako povzbuzení rané církve uprostřed intenzivního pronásledování.

Víme, že Zjevení bylo napsáno v době pronásledování rané církve. Jen nevíme, která přesná doba pronásledování to zplodila. Většina vědců se shoduje, že kniha popisuje imperiální pronásledování římských císařů.

Dohromady bylo 10 císařů, o kterých se věřilo, že pronásledovali křesťany, ale pouze dva z nich tak učinili za Janova života. Jsou to Nero, který vládl od roku 54 do roku 68, a Domitianus, který vládl od roku 81 do roku 96.

To, jak rozumíte načasování psaní knihy, má klíčový vliv na to, jak tuto knihu interpretujete. A to, jak interpretujete několik klíčových slov, také utváří váš pohled. Mezi těmito klíčovými slovy je význam „tisíc let“, zmiňovaných ve 20. kapitole. V celé Bibli se pouze tato jediná kapitola Zjevení zmiňuje o tisícileté vládě věřících s Kristem, a přesto z toho premilenialismus buduje celou teologii.

Bylo napsáno mnoho knih, aby vysvětlily různé způsoby, jak porozumět knize Zjevení a proroctvím o konci časů. Nebudeme věnovat čas tomu, abychom je rozvedli, jen je rychle pojmenujeme jako premilenialismus, postmilenialismus a amilenialismus. Všechny tři nabízejí odlišné výhody a nevýhody výkladu.

Ale my, vidíme jako přes sklo, temně, jak píše apoštol Pavel, nemáme dostatek informací, abychom mohli soudit.

A to je zdrojem té největší lži udržované premileniálním dispenzacionalismem a „Left Behind“: Tvrzení, že toto jediné je jediný platný názor.

Mark Wingfield

[Baptist News Global](#)

Mark Wingfield slouží jako výkonný ředitel a vydavatel Baptist News Global.

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)